

**ДЕРЖЛІСАГЕНТСТВО
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ
ПІДПРИЄМСТВО «ЛІСИ УКРАЇНИ»
(ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор філії «Карпатський лісовий офіс»
ДП «Ліси України»

_____ Ігор ЧЕБАН
(підпис) (власне ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

« _____ » _____ 20 ____ р.

ПРОЄКТ

**ПЛАН ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСТВА
(ПЛАН ЛІСОУПРАВЛІННЯ)**

Івано-Франківського надлісництва
філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України»
на 2026 рік

ЗМІСТ

1. Загальна інформація про Надлісництво	3
2. Цілі ведення господарства	5
3. Характеристика лісових ресурсів	6
4. Екологічні цінності	11
5. Природоохоронні заходи	13
6. План господарських заходів (попередні).....	18
7. Моніторинг лісів	24
8. Соціальні аспекти	27

План лісоуправління по веденню лісового господарства передбачає висвітлення довгострокових цілей ведення лісового господарства, основна із яких - невиснажливе лісове господарювання із врахуванням соціальних, економічних та екологічних наслідків, тобто створення умов для розвитку діяльності надлісництва в рамках чинного законодавства.

1. Загальна інформація про Надлісництво

Івано-Франківське надлісництво є структурним підрозділом філії «Карпатський лісовий офіс», діє на підставі Положення про Надлісництво та у своїй діяльності керується принципами Статуту ДП «Ліси України». Начальник надлісництва діє на підставі Положення та Довіреності, виданої ДП «Ліси України».

Івано-Франківське надлісництво розташоване в північно-східній частині Івано-Франківської області на території: Івано-Франківського та Калузького районів. *Поштова адреса: вул. Василянок 48, м. Івано-Франківськ, Івано-Франківська область, 76019, електронна адреса: frankivske.lg@e-forest.gov.ua*

У Івано-Франківське надлісництво (яке складається із філії «Івано-Франківське лісове господарство» та філії «Калузьке лісове господарство») входять 19 лісництв та автоколона.

Організаційна структура

№ з/п	Найменування лісництв	Площа, га
1	Болохівське	3534
2	Брошнівське	3962
3	Войнилівське	3462
4	Довговойнилівське	3393
5	Калузьке	3194
6	Підмихайлівське	3426
7	Букачівське	3097
8	Воронівське	4207
9	Пуківське	4500
10	Рогатинське	3184
11	Братівське	2609
12	Дністровське	3221
13	Клубівецьке	2628
14	Марковецьке	3195
15	Рибненське	2739
16	Тисменицьке	3041
17	Тлумацьке	2824
18	Хрипелівське	4675
19	Ямницьке	2660
Загальна площа надлісництва		63551

Право власності та кристування

Загальна площа земель лісового фонду станом на 01.01.2026	в т.ч. площа земель, на яку оформлено право постійного користування в Державному реєстрі	Кількість	
		Лісництв	Майстерських діляниць
63551,2462	63089,2185	19	98

Всього оформлено правовстановлюючих документів на право постійного користування земельними ділянками (Витяги з державного реєстру речових прав) в кількості 1021 шт.

Площа лісових ділянок виділених у довгострокове тимчасове користування становить 39,728 га.

Площа земельних ділянок, на які укладено договори сервітуту становить 27,3232 га.

Зобов'язання щодо FSC®

Івано-Франківське надлісництво філії «Карпатський лісовий офіс» бере на себе добровільне довготермінове зобов'язання щодо дотримання принципів і критеріїв Forest Stewardship Council і зобов'язується:

1. Застосовувати на практиці принципи і критерії FSC зі сталого ведення лісового господарства.
2. Використовувати всі види лісових ресурсів на принципах сталого розвитку.
3. Вирішувати соціальні питання ведення лісового господарства, підтримувати соціальний і економічний розвиток місцевого населення.
4. Консультуватися у усіма зацікавленими сторонами з питань планування та ведення лісового господарства на принципах сталого розвитку.
5. Відстежувати стан довкілля і постійно вдосконалювати лісгосподарське виробництво, робити його екологічно безпечним.
6. Вживати профілактичних дій із пом'якшення негативних впливів лісгосподарського виробництва на навколишнє середовище.
7. Гарантувати, що всі лісові робітники, чия професійна діяльність суттєво впливає на навколишнє середовище, будуть відповідними чином навчені практичним діям з виконання цих зобов'язань.

Прихильність і дотримання вимог принципів і критеріїв ЛОР Надлісництва визначено Положенням про Надлісництво.

Опис території Надлісництва

По лісорослинному районуванню територія розташування лісів підприємства відноситься до лісостепової зони таких районів: дубово-рівнинних лісів Придністров'я і ялицево-букових рівнинних лісів центрального Передкарпаття. Гірська частина (Хрипелівське лісництво) відноситься до буково-ялицево-смерекових лісів.

Переважаючими типами лісу є волога дубово-грабова бучина (СЗДГБ), волога букова діброва (СЗБД) і вологий грабово-буковий суяличник (ДЗГБП).

2. Цілі ведення лісового господарства

Основні цілі і задачі ведення лісового господарства наступні:

- використання, лісових ресурсів у відповідності до їх цільового призначення;
- використання лісових ресурсів базується на принципах невиснажливості та безперервності і проводиться в обсягах, які не перевищують щорічного приросту деревини;
- ефективне використання лісових ресурсів на ринкових засадах;
- удосконалення економічно-фінансового стану підприємства;
- забезпечення прибутковості ведення лісового господарства;
- нарощування ресурсного і екологічного потенціалу лісу;
- розроблення системи заходів щодо розширеного відтворення лісових ресурсів з орієнтацією на багатоцільове використання лісів;
- вирішення лісівничо - екологічних проблем в зоні діяльності надлісництва;
- збільшення лісистості території;
- розробка та проведення комплексу заходів щодо охорони та захисту лісових ресурсів, які би унеможливили або сприяли зменшенню фактів незаконного вирубування деревини;
- розширення природно-заповідного фонду для збереження типових та унікальних природних комплексів та об'єктів рослинного і тваринного світу;
- здійснення системи заходів щодо сприяння розвитку підприємницької діяльності підприємницьких структур;
- впровадження сучасних організаційних форм господарювання, сприяння покращенню лісівничо - економічних показників діяльності підприємства;
- сприяння вирішенню соціальних, екологічних і економічних проблем місцевих громад;
- забезпечення висвітлення лісгосподарських заходів у засобах масової інформації;
- співпраця з науковими, екологічними та громадськими організаціями у формування лісової політики.

При складанні плану господарської діяльності підприємства, проводиться аналіз таксаційних показників, на які мають вплив обсяги запроектованих і проведених заходів.

Обсяги запроектованих основних видів робіт на 2026 рік

попередні дані

№ з/п	Назва запланованих на 2026 р. основних лісгосподарських заходів	Обсяги робіт	
		од. вим.	об'єм
1	Рубки головного користування	тис. м3	48,0
2	Проведення рубок формування та оздоровлення лісів і інші рубки	тис. м3	26,0

3	Створення лісових культур	га	12,6
	Природне поновлення	га	36,8
4	Догляд за лісовими культурами та ПП	га	195,3

В результаті виконання запроектованих заходів, динаміка площ земель лісового фонду та таксаційні показники, в основному, змінюються в природних межах.

Рівень досягнення поставлених цілей і задач буде оцінюватись через кількісні результати, такі як економічні, соціальні та екологічні. Зрозуміло, що оцінка цих результатів не може претендувати на виняткову точність, але вона необхідна з погляду перспектив розвитку лісового господарства підприємства.

3. Характеристика лісових ресурсів

Загальна площа лісового Івано-Франківського надлісництва становить 63,551 тис. га, в тому числі вкриті лісовою рослинністю землі 60,335 тис.га.

В основу організації процесу лісокористування закладений поділ лісів на категорії, в залежності від їх екологічного та господарського значення, розташування та виконання ними функцій.

Згідно матеріалів базового лісовпорядкування 2009 року, площа лісових земельних ділянок, в межах категорій лісів розподіляються наступним чином:

Поділ лісів на категорії по Івано-Франківському надлісництву
(приведено відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2009 року по колишньому ДП «Івано-Франківське лісгосп», ДП «Івано-Франківський ЛНСЦ та матеріалів базового лісовпорядкування 2020 року філії «Калуське лісове господарство»)

Категорії лісів	Площа за даними лісовпорядкування	
	га	%
<i>Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення</i>		
Регіональні ландшафтні парки (зона регульованої рекреації)	51,0	
Регіональні ландшафтні парки (зона стаціонарної рекреації)	1123,0	
Регіональні ландшафтні парки (господарська зона)	658,0	
Заповідні лісові урочища	132,7	
Заказники	1107,8	
Пам'ятки природи	45,01	
Ліси наукового призначення, включаючи генетичні резервати	72,5	
Разом по категорії лісу	3190,01	5,0
Рекреаційно-оздоровчі ліси		
Ліси у межах міст, сидищ та інших населених пунктів	946,45	
Лісопаркова частина	8655,7	

Категорії лісів	Площа за даними лісовпорядкування	
	га	%
Лісогосподарська частина	29160,9	
Разом по категорії лісу	38763,05	61
Захисні ліси		
Ліси протиерозійні	3771,1	
Ліси уздовж смуг відведення автомобільних доріг	57,5	
Лісові ділянки, які прилягають до смуг відведення залізниць	297,0	
Ліси уздовж берегів річок	657,8	
Разом по категорії лісу	4783,4	7,5
Експлуатаційні ліси		
Експлуатаційні ліси	16814,54	26,5
Всього по лісогосподарському підприємству	635551	100,0

Існуючий поділ площі на категорії лісів відповідає господарському значенню, природним та економічним умовам району розташування надлісництва.

Стан лісового фонду в межах категорій лісів, господарських частин, панівних порід і господарських секцій приведено в окремих книгах проектів організації та розвитку лісового господарства (філії «Калуське лісове господарство» ДП «Ліси України», ДП «Івано-Франківський лісгосп» та ДП «Івано-Франківський ЛНСЦ»).

У ландшафтному відношенні загальна територія Надлісництва являє собою полого-хвилясту рівнину. Запроектовані лісогосподарські заходи не змінять ландшафт тому, що він містить різновікові ліси, незімкнуті лісові культури, галявини, тощо.

Клімат району розташування підприємства – помірно-континентальний, який характеризується незначними коливаннями температур, відсутністю сильних морозів і досить значною вологістю повітря. Формується цей клімат під впливом трьох головних факторів: географічного положення, циркуляції повітряних мас і рельєфу. Переважаючими є вітри західного напрямлення, середньорічна швидкість яких складає 4,0 м/с. Такі швидкості пересування повітряних мас часто призводять до вітровалів і буреломів. Річна кількість опадів по території розподіляється нерівномірно, що пов'язано географічним розташуванням області.

До кліматичних факторів, що негативно впливають на ріст і розвиток деревної рослинності, слід віднести:

– пізні весняні і ранні осінні заморозки, які викликають явище витискання рослин із землі, особливо, в культурах;

- перезволоження земель в понижених місцях, що викликає вимокання і загибель культур
- січневі відлиги;
- сильні снігопади, які супроводжувались сніголами на багатих ґрунтах;
- опади зливного характеру, які в окремі роки призводять до повеней річок і струмків.

В цілому, клімат даного лісорослинного району є сприятливим для росту багатьох деревних і чагарникових порід. Це підтверджується наявністю високопродуктивних і господарсько-цінних насаджень, а саме: дуба, бука, модрина, граба, липи, клена, ясена та інших.

Територія Надлісництва за характером рельєфу являє собою слабохвилясту рівнину Передкарпаття з невеликими горбистими підвищеннями і відноситься до рівнинних лісів, крім території Хрипелівського лісництва, яка відноситься до гірських.

Найбільш поширеними ґрунтами на території підприємства є дерново-слабопідзолисті, дерново-середньопідзолисті, дерново-підзолисті глеєві. Механічний склад ґрунтів – легкі суглинки.

Ерозійні процеси не мають суттєвого розповсюдження. Однак, при відсутності на площах рослинності (зруби, вітровали, буреломи та інше) ґрунти піддаються водній і вітровій ерозії. Тому значення лісів в протиерозійному процесі надзвичайно велике.

За ступенем вологості більша частина ґрунтів відноситься до вологих.

Територія Надлісництва розташована в басейні ріки Дністер та її приток. Уздовж річок виділені охоронні зони, де рубки головного користування не проводяться. З погляду охорони навколишнього середовища, господарська діяльність підприємства практично не має негативного впливу на режим і якість водних ресурсів.

Рослинний світ Івано-Франківського надлісництва надзвичайно багатий і різноманітний і нараховує понад 1500 видів рослин, близько 30 видів ссавців, 80 видів птахів, 5 видів плазунів, 8 видів земноводних, 250 видів комах. Це лише наближена кількість видів приведена згідно різних літературних джерел.

Для економічного потенціалу Івано - Франківської області ліси мають надзвичайно важливе значення. Ліси використовують як ресурсний матеріал для розвитку різних галузей економіки, створюють придатні умови для життя людини.

Найбільшими споживачами деревини є підприємства району, місцеве населення і промислові підприємства обласного значення, які займаються переробкою деревини.

З побічних лісових користувань мають місце збір ягід та лікарської сировини, які проводяться місцевим населенням для власних потреб.

На території Івано-Франківського надлісництва облаштовано 25 рекреаційних об'єктів в найбільш відвідуваних населенням лісових масивах, в тому числі вздовж основних автомагістралей 9 шт.

Сортиментний план РГК по Івано-Франківському надлісництву
філії "Карпатський лісовий офіс" ДП "Ліси України" на 2026 рік

(попередні)

Найменування сортиментів	Хвойні					Твердолистяні										М'яколистяні					Разом
	всього	в тому числі				всього	в тому числі								всього	в тому числі					
		сосна	ялина	ялиця	модрина		дуб	бук	ясен	клен	граб	береза		інші		липа	вільха	осика	черешня		
Лісопродукція всього	6,461	0,328	0,114	5,405	0,614	38,935	4,223	22,442	0,030	0,281	9,668	1,821		0,470	2,604	1,614	0,599	0,332	0,059	48,000	
в т.ч.:																					
Лісоматеріали круглі	4,773	0,208	0,073	3,920	0,572	11,246	1,566	8,708	0,003	0,007	0,031	0,780		0,151	0,195	0,062	0,133			16,214	
Деревина дров'яна ПВ	0,776	0,109	0,015	0,622	0,030	9,788	0,853	4,943	0,013	0,085	3,263	0,540		0,091	0,986	0,581	0,266	0,128	0,011	11,550	
Деревина дров'яна НП	0,912	0,011	0,026	0,863	0,012	17,901	1,804	8,791	0,014	0,189	6,374	0,501		0,228	1,423	0,971	0,200	0,204	0,048	20,236	
З лісоматеріалів круглих за класами якості:																					
А	0,867	0,041	0,006	0,702	0,118	0,836	0,052	0,668	0,001			0,104		0,011	0,026		0,026			1,729	
В	1,131	0,052	0,020	0,900	0,159	1,551	0,209	1,100	0,001		0,006	0,216		0,019	0,050	0,006	0,044			2,732	
С	1,368	0,061	0,029	1,130	0,148	4,139	0,536	3,057	0,001	0,005	0,025	0,460		0,055	0,119	0,056	0,063			5,626	
Д	1,407	0,054	0,018	1,188	0,147	4,720	0,769	3,883		0,002				0,066						6,127	

акапі я	інші	
0,024	3,339	
	1,19	
0,004	0,434	
0,02	1,715	
	0,022	
	0,429	
	0,239	
	0,50	

(попередні)

Найменування сортиментів	Хвойні						Твердолистяні									М'яколистяні								Разо м
	всього	в тому числі					всього	в тому числі								всього	в тому числі							
		сосна	ялина	ялиця	модрин			дуб	бук	ясен	клен	граб	береза	акація	інші			липа	вільха	осика	тополя , верба	черешня	інші	
Лісопродукція всього	3,462	0,306	1,991	0,965	0,200		20,557	8,132	4,579	0,131	0,119	2,538	1,695	0,024	3,339	1,981	0,234	0,272	1,308	0,028	0,056	0,083	26,00	
в т.ч.:																								
Лісоматеріал и круглі	1,716	0,083	1,086	0,465	0,082		5,748	2,299	1,78		0,003	0,004	0,472		1,19	0,111	0,025	0,086					7,575	
Деревина дров'яна ПВ	1,200	0,145	0,672	0,305	0,078		4,250	1,508	1,014	0,031	0,018	0,719	0,522	0,004	0,434	0,872	0,097	0,083	0,692				6,322	
Деревина дров'яна НП	0,546	0,078	0,233	0,195	0,040		10,559	4,325	1,785	0,10	0,098	1,815	0,701	0,02	1,715	0,998	0,112	0,103	0,616	0,028	0,056	0,083	12,103	
З лісоматеріалі в круглих за класами якості:																								
A	0,051	0,005	0,010	0,026	0,010		0,201	0,015	0,108				0,056		0,022	0,009		0,009					0,261	
B	0,259	0,013	0,166	0,065	0,015		1,007	0,156	0,225				0,197		0,429	0,034	0,008	0,026					1,300	
C	0,616	0,036	0,379	0,175	0,026		1,840	0,721	0,654		0,003	0,004	0,219		0,239	0,068	0,017	0,051					2,524	
D	0,790	0,029	0,531	0,199	0,031		2,700	1,407	0,793						0,50								3,490	

4. Екологічні цінності

Будь-який ліс має певну екологічну та соціальну цінність. Така цінність може полягати в наявності рідкісних видів, угруповань та біотопів, місць рекреації, або природних ресурсів, які використовуються місцевим населенням тощо. Там, де визнано, що така цінність має особливе значення або є критично важливою, ліс можна визнати особливо цінним для збереження (ОЦЗ). Базовою ідеєю концепції ОЦЗ є виявлення особливої цінності для збереження (ОЦЗ): це така цінність, що є особливо важливою і потребує охорони та сталого використання. Тому виявлення таких територій є найважливішим першим кроком у розробці для них відповідного режиму господарювання.

Особлива цінність лісів може зростати або ж зменшуватися з часом відповідно до змін землекористування, господарчої діяльності тощо. Для того, щоб визначити, чи становлять ліси особливу цінність, яка має зберігатися (ОЦЗ), необхідно провадити відповідний моніторинг. Перевірка відповідності лісової ділянки категоріям ОЦЗ здійснюється раз на 5 років та після проведення будь-яких господарчих заходів на цих ділянках.

На території Івано-Франківського надлісництва виділені і охороняються особливі цінності для збереження на площі 6076,57 га.

Категорії особливих цінностей для збереження	Характеристика	Площа, га
ОЦЗ 1	Видове різноманіття. Концентрації біологічного різноманіття, включно з ендемічними, рідкісними видами і видами, що перебувають під загрозою, або зникають, які є істотними на світовому, регіональному або національному рівнях.	3180,9
ОЦЗ 2	Екосистеми та їхні мозаїки ландшафтного рівня	0
ОЦЗ 3	Екосистеми та оселища. Рідкісні й такі, що перебувають під загрозою або зникають екосистеми, оселища або рефугіуми	714,4
ОЦЗ 4	Критичні послуги екосистем. Основні послуги екосистем у критичних ситуаціях, включно із захистом водозборів і запобіганням ерозії вразливих ґрунтів і схилів.	2002,4
ОЦЗ 5	Потреби громади. Ділянки та ресурси, визначальні для задоволення основних потреб місцевих громад або тубільних народів (наприклад, у засобах для існування, лікування, харчування, забезпечення водою), визначені шляхом залучення цих громад або тубільних народів.	12,00
ОЦЗ 6	Культурні цінності. Ділянки, ресурси, оселища та ландшафти світового або національного культурного, археологічного або історичного значення та/або критичної культурної, екологічної, економічної чи релігійної/священної важливості для традиційних культур місцевих громад або тубільних народів, визначені шляхом залучення цих місцевих громад або тубільних народів.	166,87

Всі ділянки особливо цінних для збереження лісів нанесено на карти лісових насаджень лісництв.

Після визначення лісу (або його частини) як об'єкту, що має особливу цінність для збереження, господарська діяльність не припиняється, проте гарантує збереження такого лісу і цінностей, які з ним пов'язані. Будь-яка діяльність, яка призводить, або може призвести до зниження встановленої цінності ОЦЗ заборонена.

Основним завданням, що вирішується під час планування та проведення господарських заходів в особливо цінних для збереження лісах є охорона, підтримання та поліпшення екологічних і соціальних цінностей, визначених вище, та запобігання можливим негативним змінам у цих лісах.

Основними господарськими заходами, що можуть здійснюватися в ОЦЗ є: заходи щодо запобігання антропогенним змінам лісових екосистем (зокрема, відновлення гідрологічного режиму, збереження та відновлення рослинних угруповань, видів рослин і тварин, які зникають тощо); рубки догляду: вибіркові санітарні рубки; ліквідація захаращеності як окремий захід; протипожежні заходи; сприяння природному поновленню; створення часткових і піднаметових культур тощо.

Для підтримки і збагачення стану особливих цінностей для збереження (ОЦЗ) шляхом розробки режимів і стратегій ведення господарства, визначено негативні фактори, що можуть нанести шкоду ОЦЗ:

1. Масове поширення шкідників і хвороб лісу.
2. Забруднення побутовими і хімічними (небезпечними) відходами.
3. Негативні природні явища (буреломи, вітровали, тощо).
4. Надмірне антропогенне навантаження.
5. Самовільні рубки.
6. Лісові пожежі.
7. Лісозаготівельні роботи та вивезення деревини в сусідніх кварталах.
8. Масове поширення інвазійних видів.

План виявлення і взяття під охорону особливих цінностей для збереження

Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону особливо цінних для збереження лісів	Заходи щодо охорони особливо цінних для збереження лісів	Хто проводить
Проведення консультації з зацікавленими сторонами щодо визначення розташування відтворювальних ділянок мисливських господарств на території надлісництва	Оголошення режиму тиші та обмеження господарської діяльності	Спеціаліст надлісництва, зацікавлені сторони
З метою збереження біорізноманіття, продовжувати виявляти ліси високої природоохоронної цінності та залишати ключові біотопи і об'єкти при проведенні лісосічних робіт	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціаліст надлісництва, зацікавлені сторони
Проведення обстеження земельних лісових ділянок при проведенні безперервного лісовпорядкування, відводах і таксації лісосік рубок головного користування і оздоровлення лісів	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціаліст надлісництва, лісничі, зацікавлені сторони
Проведення картування ОЦЗ для забезпечення	На картах-схемах по	Спеціаліст

їх збереження при здійсненні господарської діяльності	лісництвах наносяться ОЦЗ	надлісництва, лісничі
Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення ОЦЗ протягом року		Адміністрація надлісництва

5. Природоохоронні заходи

План природоохоронних заходів на підприємстві складено у відповідності з Основними напрямками державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки та іншими діючими нормативно-правовими актами України щодо природоохоронної діяльності.

Комплекс природоохоронних заходів запланованих на 2026 рік по Івано-Франківському надлісництву філії «Карпатський лісовий офіс»
(попередні)

№ пп	Назва природоохоронного заходу
1	<i>У сфері поводження з відходами</i>
1.1	Укласти договори із спеціалізованими організаціями на вивезення і передачу відходів для утилізації
1.2	Проводити перевірки підрозділів надлісництва та підприємців щодо дотримання ними санітарних умов в лісах та на виробничих територіях
2	<i>Охорона водних ресурсів</i>
2.1.	Утримувати криниці та джерела в належному стані
2.2.	Відбирати проби води із криниць та передавати відібрані проби на аналіз у ліцензовану лабораторію.
2.3.	Утримувати стоянку автомобілів та місце зберігання ПММ в належному стані.
2.4.	Забезпечити наявність достатньої кількості абсорбентів для видалення проливів нафтопродуктів в разі їх утворення.
2.5.	Напряму трельовальних волоків, проведення борозен під час підготовки ґрунту чи створенні мінсмуг, розміщується вздовж схилів
3	<i>У сфері ведення лісового господарства і використання лісових ресурсів</i>
3.1	Отримання матеріалів безперервного лісовпорядкування, як системи заходів, спрямованих на забезпечення ефективної охорони і захисту, раціональне використання, підвищення продуктивності лісів і їх відтворення, оцінку лісових ресурсів та моніторингу.
3.1.1	Проведення аудиту лісової сертифікації, як добровільної ініціативи, спрямованої на забезпечення підтвердження відповідності ведення лісового господарства на підприємстві, вимогам відповідних міжнародним стандартів
3.2.	Раціональне використання лісових ресурсів за рахунок їх комплексного використання (впровадження групово-поступових рубок з наступним природним відновленням лісу, створення та формування змішаних за складом високопродуктивних, корінних деревостанів тощо)
3.3.	Проведення рубок формування та оздоровлення лісів, направлених на поліпшення породного складу і якості лісів та підвищення їх продуктивності
3.4.	Відновлення лісів в обсязі 49,4 га.
3.5.	Охорона лісів від пожеж, шкідників та хвороб
3.6.	Ремонт і утримання доріг лісгосподарського призначення та інші допоміжні

	лісогосподарські роботи
3.7.	Перед проведенням лісогосподарських і лісозаготівельних робіт проводити оцінку потенціального впливу на навколишнє природне середовище (ОВНС)
3.8	При проведенні лісогосподарських і лісозаготівельних робіт дотримуватись заходів щодо запобігання або зменшення негативного впливу на навколишнє середовище, відображених в Акті ОВНС та інших нормативних документах.
3.9	З метою збереження біорізноманіття, продовжувати виявляти червонокнижні види рослин і тварин, ліси високої природоохоронної цінності та залишати ключові біотопи і об'єкти при проведенні лісосічних робіт.

Збереження біорізноманіття

Заходи із збереження рідкісних видів та тих, що перебувають під загрозою проводяться у відповідності до:

- охоронних зобов'язань ПЗФ;
- наказ «Про виявлення рідкісних видів, їх охорону і моніторинг по Івано-Франківському надлісництву;
- програма навчання щодо виявлення, охорони та моніторингу рідкісних, зникаючих та занесених до Червоної книги України видів флори та фауни на території лісового фонду надлісництва;

Обов'язковим є проведення обстеження земельних лісових ділянок при відводах і таксації лісосік головного користування та рубок поліпшення якісного складу лісів.

При виявленні, виділяються ключові біотопи і об'єкти біорізноманіття. Проводиться картування місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності.

Охорона раритетних видів

Охорона біорізноманіття включає систему правових, організаційних, економічних, матеріально-технічних, освітніх та інших заходів, спрямованих на збереження, відтворення і використання рослинного і тваринного світу.

Основні вимоги законодавства щодо забезпечення охорони рослинного світу визначені ст. 25, 26 Закону України «Про рослинний світ», тваринного світу – розділом IV Закону України «Про тваринний світ», рідкісних та зникаючих видів флори і фауни – Законом України «Про Червону книгу України».

План

виявлення і взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин

№ пп	Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів	Заходи щодо охорони рідкісних і зникаючих видів	Хто проводить
1	Проведення натурного обстеження лісових ділянок при відводах і таксації лісосік рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів. При обстеженні виділяються ключові біотопи і	Збереження ключових біотопів і об'єктів. При виявленні виділяється	Спеціалісти філії, лісничі, зацікавлені сторони

	об'єкти.	охоронна зона	
2	Виявлення рідкісних і зникаючих видів фауни. Перевірка інформації від третіх зацікавлених сторін. Планування заходів щодо їх охорони.	Створення охоронних зон навколо популяцій.	Спеціалісти філії, надлісництва, зацікавлені сторони, експерти,
3	Нанесення на карти місця зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності	На картах-схемах по лісництвах наносяться рідкісні та зникаючі види	Лісничі, помічники лісництв
4	Здійснення щорічного спостереження за рідкісними та зникаючими видами флори і фауни		Лісничі, помічники лісництв
5	Проведення навчання державної лісової хорони щодо виявлення рідкісних та зникаючих видів флори і фауни		Спеціалісти філії
6	Виготовлення і розвішування штучних гніздівель для рідкісних і зникаючих видів птахів	Виготовлення і розвішування	Працівники надлісництва, зацікавлені сторони
7	Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин		Адміністрація надлісництва
8	Співпраця з природоохоронними службами, екологічними організаціями з метою встановлення охоронних зон і захисних територій для рідкісних, зникаючих видів та середовищ їх існування		Адміністрація надлісництва
9	Публікація матеріалів на сайті	Обговорення матеріалів для публікації	Працівники підприємства

Наявність на території підприємства рідкісних і зникаючих видів флори і фауни, а також рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги, враховується при плануванні і виконанні будь-яких лісгосподарських і природоохоронних заходів.

Перелік червонокнижних видів, виявлених на території Надлісництва

№	Назва виду	Заходи з охорони
1	Лелека чорний	Охороняється Конвенцією з міжнародної торгівлі вимираючими видами дикої фауни і флори (CITES) (Додаток II), Боннською (Додаток II) та Бернською (Додаток II) конвенціями. Занесено до Червоної книги України (1994, 2009) (статус — рідкісний)
2	Саламандра плямиста	Додаток III Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (категорія «Види, що підлягають охороні») та Червона книга хребетних Міжнародного союзу охорони природи (МСОП). Зберігаються на природоохоронних територіях на загальних умовах.

3	Токововище глухарів, тетеревів	Включено до Червоної книги України (1994, 2009), Бернської (Додаток III) конвенції. З метою охорони слід заборонити збір ягід, прокладання туристичних маршрутів та випасання худоби у гніздових і виводкових стаціях; регулювати чисельність ворогів виду, особливо бродячих собак і котів; налагодити штучне розведення з наступною інтродукцією у природне середовище.
4	Зозулинець чоловічий	Режим збереження популяцій та заходи з охорони: Занесено до Додатку II CITES. Заборонено заготівлю рослин, меліоративні роботи, випас, вирубку лісів.
5	Глушець білодзьобий	Включено до Червоної книги України (1994, 2009), Бернської (Додаток III) конвенції. З метою охорони слід заборонити збір ягід, прокладання туристичних маршрутів та випасання худоби у гніздових і виводкових стаціях; регулювати чисельність ворогів виду, особливо бродячих собак і котів; налагодити штучне розведення з наступною інтродукцією у природне середовище.
6	Баранець звичайний	Заборонено суцільні рубки лісів, збирання та заготівлю рослин. Природоохоронний статус виду: неоцінений. Причини зміни чисельності: збирання рослин як лікарської та харчової сировини, осушувальна меліорація, вирубування лісів
7	Підсніжник білосніжний	Необхідно посилити інформованість населення, контролювати заборону продажу та стан популяцій. Заборонено несанкціоновану заготівлю та продаж, порушення умов місцезростання.
8	Жовна чорна, Дятел чорний	Для збереження виду необхідне впровадження природовідповідних методів лісового господарства, збереження старих ділянок лісу, заборони суцільних рубок, збереження старих, хворих і сухих дерев, відмова від використання хімікатів. Жовна чорна перебуває під захистом Берлінської конвенції та Директиви ЄС про захист диких птахів
9	Беладона звичайна	Охорона від браконерства
10	Булатка довголиста	Контроль за станом популяцій. Заборонено збирання рослин, суцільні рубки лісів.
11	Гніздівка звичайна	Занесено до Додатку II CITES. Контроль за станом популяцій. Заборонено збирання рослин, порушення умов місцезростання.
12	Лунарія оживаюча	Рослина охороняється в заповідниках «Горгани», «Медобори», Карпатському біосферному, в національних парках «Синевир», «Сколівські Бескиди», «Подільські Товтри», Ужанському, Вишницькому, Яворівському, Карпатському, заказнику «Гайдамацька Балка».
13	Колокича пірчаста	Охорона від браконерства
14	Цибуля ведмежа	Природоохоронний статус виду: Неоцінений. Причини зміни чисельності: збирання рослин як лікарської та харчової сировини, осушувальна меліорація, вирубування лісів
15	Яструб великий	Ефективна охорона може бути досягнута лише при створенні великих заповідних масивів та реінтродукції виду. На цей час мережа заповідників не покриває відомі сегменти ареалу виду в Україні. Як і інші види хижих птахів, яструб великий знаходиться під охороною, полювання на нього заборонене.
16	Рябчик шаховий	Необхідно збільшити кількість природно-заповідних територій для охорони виду. Заборонено збирання рослин, проведення осушувальної меліорації, надмірний випас.
17	Шафран Гейфелів	Заборонено збирання витоптування, організацію нових місць рекреації, надмірний випас, викопування бульбоцибулин.
18	Білоцвіт висняний	Необхідно контролювати стан популяцій в окол. великих міст. Заборонено руйнування місцезростань, проведення осушувальної меліорації, викопування рослин та торгівлю ними.
19	Горицвіт весняний	Включений до Додатку конвенції CITES. Необхідно організувати нові заказники та контролювати стан популяцій. Заборонено заготівлю рослин, терасування та заліснення схилів.
20	Пугач звичайний	CITES, Додаток II, Бернської конвенції, Додаток II. ЧКУ (1994). Охороняється на гніздуванні в Карпатському та Поліському заповідниках. Для збереження виду необхідно посилити контроль за незаконним відстрілом у мисливський сезон.
21	Сірий малий жайворонок	Охорона від браконерства
22	Журавлина дрібнолиста	Охорона від браконерства
23	Листовик сколопендровий	Необхідно контролювати стан популяцій в окол. великих міст. Заборонено руйнування місцезростань, проведення осушувальної меліорації, викопування рослин та торгівлю ними.

24	Лілія лісова	Необхідно контролювати стан популяцій в окол. великих міст. Заборонено руйнування місцезростань, проведення осушувальної меліорації, викопування рослин та торгівлю ними.
25	Любка дволиста	Необхідно контролювати стан популяцій в окол. великих міст. Заборонено руйнування місцезростань, проведення осушувальної меліорації, викопування рослин та торгівлю ними.
26	Антурус Арчера (гриб цвітохвостий)	Необхідно контролювати стан популяцій в окол. великих міст. Заборонено руйнування місцезростань, проведення осушувальної меліорації.
27	Коручка темно-червона	Необхідно контролювати стан популяцій в окол. великих міст. Заборонено руйнування місцезростань, проведення осушувальної меліорації, викопування рослин та торгівлю ними.
28	Плаун баранець	Необхідно контролювати стан популяцій в окол. великих міст. Заборонено руйнування місцезростань, проведення осушувальної меліорації, викопування рослин та торгівлю ними.

Загалом, для таких лісів встановлений режим обмеженого лісокористування.

В розділ технологічної карти, де описано природоохоронні аспекти проведення заходу, робиться відповідний запис про заходи, які слід вжити для охорони таких видів або угруповань.

Збереження особливих цінностей для збереження

У відповідності з прийнятими зобов'язаннями, задекларованими у політиці Надлісництва та з метою досягнення стійкого лісоуправління, надлісництво виявляє і підтримує особливі цінності для збереження (ОЦЗ).

Визначення особливих цінностей для збереження і залучення зацікавлених сторін до процесу їх збереження і охорони

№ з/п	Назва заходу щодо виявлення лісів високої природоохоронної цінності	Хто проводить	Термін проведення
1	Ознайомлення з проектом організації та розвитку лісового господарства підприємства та вивчення таксаційних описів по лісництвах на предмет визначення особливих цінностей для збереження	Спеціалісти філії, лісничі, зацікавлені сторони, експерти	постійно
2	Залучення зацікавлених сторін, сторіч чий інтереси зачеплено, експерти та науковців до проведення консультацій на предмет виявлення	Адміністрація Надлісництва	постійно
3	Проведення натурного обстеження лісових ділянок на предмет визначення їх як об'єкту, що мають особливі цінність для збереження. Перевірка інформації від третіх зацікавлених сторін.	Спеціалісти філії, лісничі, зацікавлені сторони, експерти	постійно
4	Нанесення на карти ОЦЗ для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності	Лісничі, помічники лісничих	постійно
5	Проведення навчання державної лісової охорони щодо виявлення ОЦЗ	Спеціалісти філії	За потреби
6	Публікація матеріалів про ОЦЗ на веб-сайті	Спеціалісти філії	постійно

Основними господарськими заходами, що заплановані в ОЦЗ є:

- рубки догляду
- вибіркові санітарні рубки
- протипожежні заходи

Особливостями проведення лісгосподарських заходів в ОЦЗ є:

- під час проведення рубок догляду зберігається природне поновлення цінних видів,;

- методи та способи проведення рубок догляду забезпечують мінімальне порушення лісового середовища й дерев, що залишаються, тому інтенсивність рубок догляду за лісом помірна.

Надлісництво визначає та вживає ефективних заходів із запобігання негативним впливам господарської діяльності на цінності довкілля, пом'якшує та виправляє ті впливи, що стаються, пропорційно до їх масштабу, інтенсивності та ризику.

Результати оцінювання

1. Природних ресурсів і цінностей довкілля, соціальних, економічних і культурних ресурсів та умов

На підприємстві розроблена та дотримується оцінка впливу на навколишнє природне середовище запланованої господарської діяльності, зберігаються ключові біотопи та елементи біорізноманіття під час проведення суцільних рубок; програма виявлення, виділення, моніторингу, охорони та ведення господарства в особливих цінностях для збереження. Проводиться моніторинг рідкісних видів флори і фауни по підприємству.

2. Основних соціальних ризиків і ризиків для довкілля в зоні діяльності підприємства

Перелік видів робіт та їх обсяги, які впливають на навколишнє природне середовище

№ пп	Операція технологічного процесу по видах діяльності	Короткий опис головних видів можливого (потенційного) впливу
1	2	3
1.1	Валка 1. Рубки головного користування (РГК). 2. Вибіркові рубки (рубки формування та оздоровлення лісів)	Забруднення атмосферного повітря від роботи бензопил Забруднення землі та поверхневих і підземних вод паливно-мастильними матеріалами (ПММ). Пошкодження трав'янистого покриву, підліску, підросту і молодняку. Обдирання і облом залишених, ростучих дерев. Зміна ареалу тварин та рослин.
1.2	Трелювання деревини	Забруднення повітря від роботи тракторів. Пошкодження русел і берегів водотоків. Забруднення землі та поверхневих і підземних вод паливно-мастильними матеріалами (ПММ). Пошкодження трав'янистого покриву, підліску, підросту і молодняку. Обдирання і облом залишених, ростучих дерев. Зміна ареалу тварин та рослин.

		Ущільнення ґрунту.
2.1	Погрузка і вивезення лісової продукції	Забруднення атмосферного повітря від роботи автомобілів. Пошкодження русел і берегів водотоків. Забруднення землі паливно-мастильними матеріалами (ПММ). Пошкодження трав'янистого покриву, підліску, підросту, молодняку. Обдирання залишених, ростучих дерев. Ущільнення ґрунту.
3.1	Переміщення землі	Забруднення атмосферного повітря від роботи техніки. Забруднення землі та поверхневих і підземних вод паливно-мастильними матеріалами (ПММ). Пошкодження дерев, трав'яного покриву, підліску і підросту. Ущільнення ґрунту.
4.1	1.Підготовка ґрунту під лісові культури та їх створення 2.Сприяння природному поновленню	Забруднення атмосферного повітря від роботи трактора. Забруднення землі та поверхневих і підземних вод ПММ. Зміна мікрорельєфу і гідрологічного режиму землі. Зміна ареалу тварин та рослин.
4.2	Рубки догляду в молодняках (освітлення і прочищення)	Забруднення атмосферного повітря від роботи бензопили чи кущоріза. Забруднення землі та поверхневих і підземних вод ПММ. Зміна природної структури і породного складу лісів. Зниження рівня біологічного різноманіття. Зміна кормової бази тварин.
4.3	Створення мінералізованих смуг	Забруднення атмосферного повітря від роботи техніки. Забруднення землі та поверхневих і підземних вод ПММ. Зміна мікрорельєфу і гідрологічного режиму землі. Пошкодження живого покриву, дерев і кущів.

При проведенні валки дерев, трелюванні та загрузці і вивезенні деревини на суцільних рубках, пошкодження живого покриву, підліску і підросту (при їх наявності) відбувається на території близько 20% площі ділянок.

Крім того на довкілля в деякій мірі впливають елементи життєдіяльності людей (котельня, очисні споруди, відходи тощо).

3.Підтримання та посилення послуг екосистем, щодо яких розроблено рекламні заяви.

Заяв по послугах екосистем підприємство не робить.

4.Рівень забруднення одиниці господарювання радіонуклідами

Територій, забруднених радіонуклідами на підприємстві не виявлено.

5.Визнаних послуг екосистем

Визнаних послуг екосистем на підприємстві не має.

6.Репрезентативних ділянок

Відповідно до встановленого режиму охорони, заплановано тільки види моніторингу.

7. Особливих цінностей для збереження

У відповідності з прийнятими зобов'язаннями, задекларованими у політиці Надлісництва та з метою досягнення стійкого лісоуправління, підприємство виявляє і підтримує особливі цінності для збереження (ОЦЗ).

Визначення особливих цінностей для збереження і залучення зацікавлених сторін до процесу їх збереження і охорони

№ з/п	Назва заходу щодо виявлення лісів високої природоохоронної цінності	Хто проводить	Термін проведення
1	Ознайомлення з проектом організації та розвитку лісового господарства підприємства та вивчення таксаційних описів по лісництвах на предмет визначення особливих цінностей для збереження	Надлісничий, лісничі, зацікавлені сторони, експерти	постійно
2	Залучення зацікавлених сторін, сторіч чиї інтереси зачеплено, експерти та науковців до проведення консультацій на предмет виявлення	Надлісничий, лісничі,	постійно
3	Проведення натурного обстеження лісових ділянок на предмет визначення їх як об'єкту, що мають особливі цінність для збереження. Перевірка інформації від третіх зацікавлених сторін.	Лісничі, зацікавлені сторони, експерти	постійно
4	Нанесення на карти ОЦЗ для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності	Лісничі, помічники лісничих	постійно
5	Проведення навчання державної лісової охорони щодо виявлення ОЦЗ	Спеціалісти філії	За потреби
6	Публікація матеріалів про ОЦЗ на веб-сайті підприємства	Спеціалісти філії	постійно

До процесу виявлення ОЦЗ підприємство планує залучити зацікавлені сторони, науковців, експертів.

Всі виявлені ділянки особливих цінностей для збереження нанесені на карти –схеми лісництв.

Діяльність надлісництва на забруднених радіонуклідами територіях

Територія одиниці господарювання згідно лісовпорядкування не забруднена радіонуклідами.

Враховуючи загальний екологічний та санітарний стан лісів надлісництва, лісовпорядкуванням проектується ведення лісового господарства в лісовому фонді на біосферних принципах, які крім підвищення продуктивності і

стійкості лісів в умовах антропогенозу, включають підвищення ефективності їх екологічного використання, забезпечення збереження біорізноманіття.

Опис програми моніторингу

1. Приріст і обсяги заготівлі

Базова інформація про приріст і таксаційні показники збирається в процесі проведення лісовпорядкування, при якому проводиться суцільна інвентаризація всіх лісових ділянок.

Поточна інформація визначається по матеріалах безперервного лісовпорядкування, при якому враховуються всі зміни в лісовому фонді підприємства, які відбулися за поточний рік.

При складанні плану господарської діяльності підприємства, проводиться аналіз таксаційних показників, на які мають вплив обсяги запроектованих і проведених заходів.

2.Задекларовані послуги екосистем

Задекларовані послуги екосистем на підприємстві немає.

3.Цінності довкілля

На підприємстві розроблена та дотримується оцінка впливу на навколишнє природне середовище запланованої господарської діяльності, зберігаються ключові біотопи та елементи біорізноманіття під час проведення суцільних рубок; програма виявлення, виділення, моніторингу, охорони та ведення господарства в особливих цінностях для збереження. Проводиться моніторинг рідкісних видів флори і фауни по підприємству. Розроблений перелік репрезентативних ділянок. Надлісництвом прийнято на охорону об'єкти природно-заповідного фонду.

4.Вплив господарської діяльності

До початку проведення лісогосподарських робіт здійснюється оцінка можливого негативного впливу на довкілля під час якого визначають і оцінюють можливі впливи від господарської діяльності.

5. Планові або наявні системи моніторингу, що ґрунтуються на залученні зацікавлених сторін

Розроблена програма моніторингу виконання плану ведення господарства для визначення основних цілей і задач, періодичність проведення. Актуалізовано списки зацікавлених сторін та сторін, чий інтереси зачеплено господарською діяльністю.

6.Карти з нанесеними природними ресурсами зберігаються на підприємстві

7.Території забруднених радіонуклідами на підприємстві не виявлено.

Заходи з оцінювання, запобігання та пом'якшення негативних впливів господарської діяльності на навколишнє середовище

Оцінка впливу на довкілля враховується при плануванні та розробці системи ведення лісового господарства перед початком будь яких заходів, які можуть призвести до порушення балансу природного середовища.

Оцінювання можливого впливу на навколишнє природне середовище на ділянках, де плануються лісогосподарські заходи проводять фахівці, які відповідальні за проведення заходу під час підготовчих робіт і складання технологічних карт. Фахівці, які проводять оцінювання, записують потенційні негативні впливи, які можуть мати місце в результаті проведення лісогосподарського заходу, оцінюють ступінь впливу (незначний чи значний) і визначають спеціальні заходи, які вживатимуться для пом'якшення впливу лісогосподарського заходу на навколишнє середовище (грунти, рослинність, дику фауну, воду, тощо). Акт оцінки екологічного впливу лісогосподарського заходу на навколишнє середовище та оцінки екологічних наслідків проведеного лісогосподарського заходу на навколишнє середовище є невід'ємним додатком до карти технологічного процесу розробки лісосіки.

На території Надлісництва, при веденні господарювання, можливі наступні негативні впливи:

- ерозія і ущільнення ґрунту, зниження його родючості (у випадку руху техніки в межах виділеної технологічної частини лісосіки);
- порушення гідрологічних і ґрунтових умов, накопичення води у водотоках та водозборах, зміни в дренажному режимі річок і рівчаках;
- фрагментація місць знаходження видів флори і фауни занесених до Червоної книги України та інших охоронних списків, зміна видового складу рослин і тварин;
- забруднення ґрунту і води ПММ, виробничими відходами і побутовим сміттям;
- вплив на довкілля на ландшафтному рівні з врахуванням сусідніх ландшафтів (у випадку змін гідрологічного режиму території, температурного режиму та інших суттєвих кліматичних чинників).

6. План господарських заходів

Використання лісових ресурсів у межах планованої діяльності підприємства здійснюється виключно із врахуванням Законів України «Про Червону книгу України», «Про природно-заповідний фонд», на основі положень «Про Зелену книгу України», Лісового кодексу України, «Правил рубок головного користування», «Санітарних правил в лісах України», міжнародних Ковенцій та інших настанов та рекомендацій.

Щорічна розрахункова лісосіка рубок головного користування в обсязі 23,89 тис.м³ ліквідної деревини, затверджена наказом Міністерства охорони

навколишнього природного середовища від 23.12.2010 р. №591, - 48,82 тис.м³ ліквідної деревини, затверджена наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища від 23.12.2010 р. №591.

Господарство (госпсекція)	Розрахункова лісосіка філії «Калуське лісове господарство»	Розрахункова лісосіка ДП «Івано- Франківський лісгосп»	Разом по Надлісництву
	ліквідний запас, м ³	ліквідний запас, м ³	
Хвойне – всього:	6460	5470	11930
в т.ч. соснова	360	-	360
ялинова	590	5470	6060
ялицева	4630	-	4630
модринова	880	-	880
Твердолистяне – всього:	38930	13780	52710
в т.ч. букова	22160	3750	25910
грабова	6380	3970	10350
дуба червоного	4670	-	4670
дубова	5540	6060	11600
ясеново- кленова	180	-	180
Мягколистяне – всього:	3430	4640	8070
в т.ч. березова	2460	3480	5940
вільхова	800	1160	1960
осикова	170	-	170
Разом:	48820	23890	72710

Заготівля деревини та її вивезення планується у повній відповідності з розрахунковою лісосікою та наданими дозволами на спеціальне використання лісових ресурсів, виданих Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.

Обсяги рубок формування та оздоровлення лісів і інші рубки плануються згідно матеріалів лісовпорядкування та натурного обстеження ділянок.

Обсяги рубок ГК та рубок формування і оздоровлення лісів на 2026 рік
(Попередні дані)

Рубки формування і оздоровлення лісів			Обсяг
1	Рубки догляду за лісом, усього, у тому числі:	га	958,30
		куб.м	20543,00

	освітлення	га	100,0
		куб.м	1030
	протищення	га	130,0
		куб.м	1470
	проріджування	га	125,0
		куб.м	1866
	прохідні рубки	га	603,3
		куб.м	16177
2	Інші види рубок формування і оздоровлення лісів та інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства, усього, у тому числі:	га	1690,00
		куб.м	37948,00
	1. Санітарні рубки, усього, у тому числі:	га	1690,00
		куб.м	37948,00
	вибіркові санітарні	га	1690,0
		куб.м	37948
	2. Інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства,	га	
		куб.м	
3	Інші заходи, не пов'язані з веденням лісового господарства	га	
		куб.м	
Рубки головного користування			
	Заготівля деревини, всього	га	219,6
		куб.м	48000
	в т.ч. поступові, вибіркові і комбіновані РГК	га	183,4
		куб.м	21352
	з них кінцевий прийом поступових РГК	га	50,3
		куб.м	12420

Санітарні рубання проводиться на основі матеріалів обстежень відповідно до Санітарних правил в лісах України №756 від 26.10.2016р.

Побічне користування проводиться відповідно до Рішення про погодження лімітів на спеціальне використання лісових ресурсів при здійсненні побічних лісових користувань, заготівлі другорядних лісових матеріалів.

Виконання запроектованих лісовпорядкуванням заходів в значній мірі сприятиме підвищенню продуктивності лісів, покращенню санітарного стану деревостанів, посиленню захисних кліматорегулюючих функцій лісу, задоволення місцевих потреб в лісових матеріалах і паливі.

План лісокультурних робіт на 2026 рік Попередні дані

N п/п	Найменування робіт, заходів	Один виміру	Разом
			обсяг
Відновлення лісів на землях, наданих у постійне користування			
1	Садіння і висівання лісу, усього,	га	12,6
	у тому числі: садіння лісу	га	12,6
	висівання	га	0,0
2	Природне поновлення, усього	га	36,8
	у тому числі, сприяння природному поновленню	га	35,8
3	Догляд за природним поновленням в переводі на однократний	га	14,7
4	Реконструкція насаджень	га	38,9
5	Догляд за лісовими культурами в переводі на однократний	га	180,6
6	Доповнення лісових культур	га	27,8
7	Обробіток ґрунту під лісові культури, усього, у тому числі:	га	12,6
	під лісові культури наступного року	га	0,0
8	Заготівля лісового насіння, усього,	кг	1507,0
	у тому числі: сосни звичайної	кг	0,0
	дуба звичайного	кг	1500,0
	інші	кг	7,0
9	Вирощування садивного матеріалу в розсадниках, усього	га	4,274
		тис.шт	473,0
	в тому числі, вирощування сіянців та укорінених живців	га	1,874
		тис.шт	426,6
	з них із закритою кореневою системою	тис.шт	14,600
	вирощування саджанців	га	2,400
		тис.шт	28,4
з них із закритою кореневою системою	тис.шт	18,0	
Лісорозведення на землях наданих у постійне користування			
1	Садіння і висівання лісу, усього,	га	0,0
	у тому числі: садіння лісу	га	0,0
2	Догляд за лісовими культурами в переводі на однократний	га	19,0
3	Доповнення лісових культур	га	1,1

Охорона і захист лісу

Ступінь пожежної небезпеки території підприємства за «Шкалою оцінки природної пожежної небезпеки ділянок лісового фонду», розробленою інститутом «Укрдерждіпроліс» становить 3,7 клас пожежної небезпеки.

Територія Надлісництва за способами виявлення лісових пожеж і боротьби з ними, віднесена до наземної охорони лісів з автопатрулюванням. Щорічно складаються і затверджуються Мобілізаційний план з гасіння лісових пожеж.

В кожному лісництві обладнані пункти зосередження протипожежного інвентаря, які постійно доукомплектовуються необхідними засобами пожежогасіння.

Для виявлення і гасіння пожеж використовуються: пожежні модулі – 8 шт, ранцеві вогнегасники – 60 шт., бензопили – 25 шт та ряд іншого обладнання і інструментів.

В пожежонебезпечний період на підприємстві здійснюється цілодобове чергування в конторі лісництв.

План ОЗЛ на 2026 рік

Попередні дані

№ п/п	Найменування робіт, заходів	Одиниці виміру	Разом
	Охорона лісу		
1	Влаштування протипожежних розривів, бар'єрів, заслонів	км	0
2	Догляд за протипожежними розривами, бар'єрами, заслонами	км	0
3	Влаштування мінералізованих смуг	км	17,5
4	Догляд за мінералізованими смугами	км	18,5
5	Влаштування рекреаційних ділянок	га	0,4
		шт	1
6	Догляд за рекреаційними ділянками	га	2,07
		шт	11
7	Проведення профілактичних заходів	шт	8
8	Організація, утримання лісових пожежних станцій	шт	0
9	Організація, утримання та ремонт об'єктів протипожежного призначення	шт	14
10	Патрулювання, усього, в тому числі:	шт	766
	патрулювання лісів авіаційне (авіапатрулювання)	тис.га	0
	патрулювання лісів наземне (транспортними засобами) - кількість рейдів	шт	766
11	Утримання спостерігачів-пожежників, лісових пожежних сторожів	осіб	4
12	Підняття крон дерев	га	0
13	Гасіння лісових пожеж, усього, в тому числі:	-	0
	витрати на гасіння пожеж	-	0
14	Інші витрати (закупівля пожежного інвентаря, витрати на ПММ)	грн	687000
	Боротьба зі шкідниками та хворобами лісу		

1	Лісопатологічне обстеження	га	1633
2	Винищувальні роботи в осередках шкідників і хвороб - усього, у тому числі:	га	0
3	Біологічні заходи боротьби, всього, в тому числі:	-	0
	охорона та розселення мурашників	шт	36
		га	61
	виготовлення та розташування штучних гніздівель	шт	790
		га	570
3	інші біологічні заходи боротьби (розшифровка додається)	га	0
4	Хімічні заходи боротьби всього, в тому числі:	-	0
		кг	0
	використання феромонних пасток	шт	0
		га	0
5	Грунтові розкопки	ям	16
6	Обробка ґрунту теплиць, розсадників, клонових плантацій	га	0

Дотримання принципу невиснажливості

Базова інформація про приріст і таксаційні показники збирається в процесі проведення лісовпорядкування, при якому проводиться суцільна інвентаризація всіх лісових ділянок.

Поточна інформація визначається по матеріалах безперервного лісовпорядкування, при якому враховуються всі зміни в лісовому фонді підприємства, які відбулися за поточний рік.

При складанні плану господарської діяльності підприємства, проводиться аналіз таксаційних показників, на які мають вплив обсяги запроектованих і проведених заходів.

В результаті виконання запроектованих заходів, динаміка площ земель лісового фонду та таксаційні показники, в основному, змінюються в природних межах.

Фактів використання лісових ресурсів понад обсяг передбачений лісовпорядкування не виявлено. Відсоток використання річного приросту коливається в межах 65 %.

Обґрунтування використання відповідної заготівельної техніки

Лісозаготівельні роботи проводяться способами, які виключають або обмежують негативний вплив на довкілля та лісовідновлення. У лісорубних квитках зазначається спосіб рубки і очищення лісосіки, наявність підросту, насінників, ключових біотопів та об'єктів, які повинні бути збережені під час розробки лісосіки.

На кожен лісосіку до початку її розробки складається технологічна карта, яка з врахуванням конкретних умов відображає лісівничі та організаційні вимоги до виконання робіт. Технологічна карта вміщує перелік підготовчих робіт, визначає схему розробки лісосіки з нанесення на ній виробничих об'єктів, устаткування, шляхів, волоків, способи виконання лісозаготівельних операцій (валка, обрубка сучків, розрізування стовбурів на сортименти, їх сортування і

трелювання, штабелювання, навантаження і вивезення деревини, очищення місць рубок), черговість розробки пасік, передбачає заходи щодо охорони праці та природоохоронні заходи (запобігання ерозії ґрунтів, збереження ключових біотопів і об'єктів тощо).

Облаштовуються місця для обігріву та відпочинку, встановлюються знаки безпеки на стежках та дорогах, які проходять через лісосіку.

Всі лісосічні роботи виконуються лише відповідно з вимогами карти технологічного процесу розробки лісосік.

На підприємстві застосовується сортиментний спосіб заготівлі деревини, який дає змогу використовувати колісні трактори та машини.

Звалювання дерев, обрізування сучків, розкряжування стовбурів на сортименти проводиться бензопилами Хускварна або Штиль.

Після розкряжування стовбурів на сортименти проводиться їх трелювання тракторами різних модифікацій.

Застосування на лісозаготівлях швидкохідних колісних тракторів, які оснащені різноманітним технологічним обладнанням, дає можливість трелювати і одночасно сортувати деревину по породах, сортиментах, розмірах, групах діаметрів, сортах тощо.

Рельєф лісосік рівнинний. Переважають дерново-підзолисті глинисто-піщані та дерново-підзолисті супіщані або суглинисті свіжі та зволожені ґрунти, на яких багаторазовий прохід техніки по одному сліду (волоку) навіть після літніх опадів не впливає на прохідність і не призводить до значного пошкодження ґрунту. Такі лісосіки можливо освоювати протягом року.

Незначний обсяг лісосік, які мають підвищену вологість, протягом всього теплого періоду року, де трактори МТЗ -80,82 швидко порушують рослинний покрив і утворюють глибоку колію на волоках або зовсім не мають можливості проїзду, освоюються в зимовий період при замерзанні ґрунту.

7. Моніторинг лісів

Моніторинг в Івано-Франківському надлісництві охоплює всі види діяльності і проводиться на різних рівнях – від майстерської ділянки до керівництва підприємства. Індикатори моніторингу встановлені та охоплюють соціальні, економічні та екологічні аспекти:

- Соціальні включають підтримку місцевої інфраструктури; охорону та підтримання місць особливого історичного, соціального та культурного значення; забезпечення робочими місцями місцевого населення; навчання та підвищення кваліфікації працівників; створення та підтримка об'єктів рекреації та зон масового відпочинку;

- Економічні включають ріст прибутку в довгостроковому періоді; ріст балансової вартості підприємства; ріст виробництва продукції і продуктивності праці; обсяги та стабільність поставок деревини;

- Екологічні включають підтримання та підвищення якості об'єктів ПЗФ; ідентифікацію та охорону рідкісних та зникаючих видів; підтримання захисних

функцій лісів; охорона лісів від шкідників, хвороб, а також від самовільних рубок; заготівля деревини в рамках встановленої розрахункової лісосіки тощо.

Процедура підготовки та проведення моніторингу

Моніторинг здійснюється у відповідності з прийнятими програмами моніторингу. Програми визначають процедуру моніторингу та відповідальних осіб. Частота, інтенсивність та обсяги моніторингу залежать від інтенсивності та обсягів робіт, які здійснюються підприємством. Моніторинг охоплює період від одного дня до одного року (моніторинг планових показників діяльності за рік). Моніторинг може здійснюватися також помісячно чи поквартально. Детальний моніторинг стану лісового фонду та наявності лісових ресурсів проводиться раз у 10 років під час базового лісовпорядкування.

В надлісництві розроблена та дотримується оцінка впливу на навколишнє природне середовище запланованої господарської діяльності, зберігаються ключові біотопи та елементи біорізноманіття під час проведення суцільних рубок; розроблена програма виявлення, виділення, моніторингу, охорони та ведення господарства в особливих цінностях для збереження. Проводиться моніторинг рідкісних видів флори і фауни. Розроблений перелік репрезентативних ділянок. Надлісництвом прийнято під охорону об'єкти природно-заповідного фонду.

Моніторинг ОЦЗ проводиться як правило щороку. Лісова охорона під час обходів лісових масивів спостерігає за змінами в ОЦЗ кожного дня. Всі записи моніторингу аналізуються та використовуються в процесі діяльності. Всі наукові дослідження проводяться з відома та за підтримки лісових підприємств.

Плани проведення моніторингу та терміни їх проведення

№	Назва моніторингу, оцінки	Виконавці	Термін проведення	Підсумовуючі документи
1	Складання виробничо-фінансової звітності	Головні спеціалісти, інженера лісового та виробничого відділів, інженер з ОП	Залежно від виду звітності	Форми звітів
2	Облік лісових ресурсів, які вилучаються з лісу	Лісничі, відділ лісового господарства	До 5-го числа кожного місяця	Форма 8
3	Облік шкідників та хвороб лісу	Лісничі, інженер по охороні і захисту лісу	До 1 листопада	Зведені матеріали обліку шкідників та хвороб лісу
4	Оцінка потенційних впливів лісогосподарських заходів на навколишнє середовище	Лісничі, помічники лісничих	До початку проведення робіт	Акти оцінки потенційних впливів по ділянках
5	Оцінка екологічних наслідків проведених лісогосподарських заходів на навколишнє середовище	Лісничі, помічники лісничих	В 10-ти денний термін після проведення робіт	Акти оцінки екологічних наслідків по ділянках
6	Проведення моніторингу	Лісничий, пом.	Березень –	Матеріали

	видів рідкісних рослин та тварин	лісничого, майстер ліс	серпень (залежно від виду)	моніторингу по лісництвах
7	Моніторинг порід інтродуцентів	Лісничий, пом. лісничого, майстер лісу, інженер сектору відтворення лісів	До 1 листопада	Матеріали моніторингу по лісництвах
8	Весняна ревізія лісових обходів лісництв	Лісничий, пом. лісничого, ст. майстер лісу, інженер відділу ОЗЛ	Після сходження снігового покриву	Акти перевірки та зведені матеріали ревізії
9	Технічне приймання лісових культур, природного поновлення, лісових розсадників	Лісничий, пом. лісничого, ст. майстер лісу, інженер сектору відтворення лісів	В 10-ти денний термін після закінчення робіт	Зведені матеріали технічного приймання
10	Інвентаризація лісових культур, природного поновлення, лісових розсадників	Лісничий, пом. лісничого, ст. майстер лісу, інженер сектору відтворення лісів	До 1 листопада	Зведені матеріали інвентаризації
11	Осіння ревізія лісових обходів	Лісничий, пом. лісничого, ст. майстер лісу, інженер відділу ОЗЛ	До 20 жовтня	Акти перевірки та зведені матеріали ревізії
12	Щорічна перевірка постійних моніторингових лісових площ	Лісничий, інженер - таксатор	До 1 вересня	Звіт польового моніторингу лісів
13	Моніторинг ОЦЗ	Лісничий, пом. лісничого, майстер лісу	До 31 грудня	Матеріали моніторингу по лісництвах
14	Облік очікуваного врожаю насіння основних лісоутворюючих порід	Лісничий, пом. лісничого, майстер лісу, інженер сектору відтворення лісів	До 20 серпня	Матеріали обліку очікуваного врожаю насіння по лісництвах
15	Розрахунок рентної плати	Бухгалтерія	Щоквартально	Звіти про розрахунок рентної плати
16	Рух лісопродукції згідно електронного обліку деревини	Бухгалтер філії, бухгалтери лісництв, відповідальний за електронний облік деревини	Постійно	Звіти про рух лісопродукції.
17	Облік лісопорушень	Лісничі, пом.лісничих, інженер ОЗЛ	Щомісячно, щоквартально, щорічно	Звіт по лісопорушеннях
18	Санітарно-оздоровчі заходи	Інженер по ОЗЛ лісу	Щоквартально, щорічно	План санітарно-оздоровчих заходів
19	Стан охорони праці та техніки безпеки на підприємстві	Інженер по охороні праці	Щомісячно, щоквартально, щорічно	Звіти про стан охорони праці та техніки безпеки на підприємстві
20	Звернення громадян	Начальник	Постійно	Звіт звернень

		надлісництва		громадян
--	--	--------------	--	----------

Результати моніторингу

1. Результати моніторингу зазначаються у звіті, який готує суб'єкт моніторингу. Звіт може містити таблиці, діаграми, графіки та інші форми узагальнення інформації.
2. В зв'язку з військовим станом картографічні матеріали можуть бути надані за запитом, в загальний доступ не викладається. Карти з нанесеними природними ресурсами зберігаються на підприємстві.
3. Результати моніторингу, які проводилися іншими організаціями, надаються підприємству у встановлені строки.
4. Результати моніторингу можуть передаватися іншим особам або оприлюднюватися ними лише за згодою ініціатора моніторингу.

8. Соціальні аспекти

Права працівників, гігієни та безпеки праці, гендерної рівності на підприємстві повністю гарантуються та виконуються на підставі основних документів:

- Конституція України
- Положення про Філію
- Положення про Надлісництво
- Колективний договір
- Галузева угода
- Посадові інструкції
- Інструкції з ОП
- Конвенції МОП про працю, ратифікованих Україною (№ 29,87,98,100,105,111,138,182)
- Положення про гендерну політику підприємства

Система забезпечення захисним одягом та індивідуальними засобами захисту базується на результатах оцінки ризиків, з урахуванням НПАОП 02.0-3.04-18 «Норми безплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту для працівників лісового господарства»

Стосунки з громадами, місцевого економічного та соціального розвитку

На підприємстві визначено місцеві громади, наявні в межах одиниці господарювання підприємства інтереси, яких зачеплено господарською діяльністю. Шляхом залучення цих громад встановлено їхні права на землеволодіння, на доступ та використання лісових ресурсів, їхні звичаєві права та законні права і обов'язки, які застосовуються в межах одиниці господарювання. Місцеве населення має можливість першочергового працевлаштування. Планом ПФФР надлісництва передбачено сплату всіх видів податків та зборів, відповідно до податкового законодавства. В Надлісництві

розроблена Процедура залучення сторін, чиї інтереси зачеплено, та зацікавлених сторін до процесів планування та моніторингу господарської діяльності.

Практичні підходи до реалізації прав зацікавлених сторін та/або тих, чиї інтереси зачеплено, щодо лісів і лісогосподарської діяльності слід розглядати як у контексті добровільних зобов'язань надлісництва у рамках лісової сертифікації, так і з урахуванням визначених чинним законодавством можливостей. Для зацікавлених сторін і тих, чиї інтереси зачеплено, доступ до вищевказаної інформації не може бути обмежено, зважаючи на вимоги законодавства. Реалізації права на отримання інформації зазначених вище категорій має здійснюватися завдяки її систематичному та оперативному оприлюдненню надлісництвом:

- в офіційних друкованих виданнях;
- на офіційних веб-сайтах у мережі інтернет;
- на інформаційних стендах або будь-яким іншим способом, який дає змогу донести інформацію громадянам (інформаційні буклети, місцеві газети, виступи на різноманітних зібраннях тощо).

Також зацікавлені сторони й ті, чиї інтереси зачеплено, можуть отримати інформацію за запитом. Вимоги законодавства визначають підхід до оформлення запитів на інформацію.

Залучення зацікавлених сторін та вирішення спорів і скарг

На підприємстві розроблена та дотримується процедура вирішення спорів, яка розміщена в загальному доступі. Громадяни України мають право звернутися із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, що стосується діяльності підприємства. На підприємстві актуалізовано список зацікавлених сторін та сторін, чиї інтереси зачеплено господарською діяльністю, відповідно до якого планується залучати їх до різного роду планування та моніторингу.

У випадку виникнення будь-яких спірних питань, звернення приймаються за адресою:

76019, Івано-Франківська обл., Івано-Франківський р-н.,
м. Івано-Франківськ, вул. Василянок, буд.48
з понеділка по п'ятницю з 08-00 до 17-00,
e-mail: ivano-frankivske.lg@e-forest.gov.ua

Начальник

Івано-Франківського надлісництва

Михайло БОЙЧУК